

Esteve Soler, el darrer ambaixador del teatre català al món

El dramaturg Esteve Soler triomfa a tot el món amb la trilogia formada per les obres 'Contra el progrés', 'Contra l'amor' i 'Contra la democràcia'. Les peces es poden llegir com si fossin relats. L'editorial 3i4 les ha aplegat en un volum titulat 'En contra. 23 contes teatralitzats'.

Fins el 25 de maig, l'Arcola Theatre de Londres programa el cicle "A Taste of Catalan Contemporary Theatre", de lectures, conferències i representacions, amb l'escenificació de dues de les peces més internacionals de la dramaturgia catalana contemporània: *El verí del teatre*, de Rodolf Sirera (València, 1948) i *Contra la democràcia*, d'Esteve Soler (Barcelona, 1976).

Contra la democràcia forma part d'una trilogia, amb les obres *Contra l'amor* i *Contra el progrés*, que acaben de ser representades a La Seca/Espai Brossa, de Barcelona. Per primera vegada es va poder veure a casa nostra la trilogia completa.

Les dues primeres han estat produ-

ïdes per la companyia La Conquesta del Pol Sud i dirigides per Carles Fernández Giua, i la tercera, per Teatre al Detall, amb direcció de Joan M. Segura.

L'escenificació ha coincidit amb l'edició dels textos. L'editorial Tres i Quatre les ha convertit en el llibre *En contra. 23 contes teatralitzats*, bo i afegint-hi, a les 21 escenes teatrals, dos relats més, breus: "7 acotacions per a començar una obra de teatre surrealista sobre Barcelona" i "Tornar de les vacances".

Aquests contes teatralitzats són presentats per 3i4 com narracions curtes escrites segons l'esperit dels contes tradicionals, però que l'atzar va fer encaixar en una forma teatral. Lligades

per tres conceptes que poden definir la nostra realitat, progrés, amor i democràcia, més que aquestes idees, el que les defineix, segons l'autor, és la recerca impossible que en fem.

Des de 2008, la trilogia ha estat traduïda a nou idiomes (anglès, francès, alemany, castellà, grec, italià, danès, romanès i txec), mentre que gairebé cinquanta directors les han fet seves en països com ara Alemanya, Estats Units, França, Suïssa, Àustria, Grècia, Veneçuela, Xile i Anglaterra.

Algunes de les seves altres obres s'han estrenat al TNC (*Jo sóc un altre!*), i al Lliure (*Davant de l'home*).

Tot va començar quan *Contra el progrés* va ser seleccionada entre 646 obres presentades per participar al

“Ei, merci per haver vingut”

EL TEMPS ofereix un tast de l'obra d'Esteve Soler, la setena i darrera peça de 'Contra l'amor', un monòleg, a diferència de la resta de relats dialogats de tota la trilogia, ara aplegats per 3i4.

Un home assegut en una cadira davant el públic. Té quaranta-pocs anys, comença a fer una mica de panxa i té unes bones entrades al cap. Duu unes botes de cowboy, tot i que fa temps que sap que no s'adiuen amb el seu estil de vida.

Ei, merci per haver vingut. Sé que no sempre veniu a les reunions, però us agraeixo que avui sigueu aquí. Els qui hi sou. De debò. Per mi és important.

Pausa breu.

Esteu còmodes? Vull dir que si voleu aigua o alguna cosa us podeu aixecar i la podeu agafar, que no em fa res. Per mi, és important que estigieu còmodes. Mentrestant... jo vaig fent el meu discurs i ja està, d'acord?

Riu.

En fi, d'això... No crec que sigui un discurs gaire diferent del de la resta de vosaltres.

Pausa breu.

Bé, doncs... Uf, com costa...

Riu.

Alguns ja ho sabeu, perquè us ho he dit, que jo em dedicava al porno. Ho semblo? Sembla que em pugui dedicar al porno?

Pausa breu.

Bé, no ho sé, el fet és que m'hi dedicava. És una feina com una altra. Bé, no és com una altra perquè pots guanyar molta pasta.

Riu.

I quan dic molta pasta, vull dir molta pasta. Segur que alguns de vosaltres penseu que sóc un depravat i alguns altres penseu que sóc el vostre heroi. Bé, això em passa cada dia. Sempre que ho dic. I no hi ha cap problema. Ho comprenc. Hi ha gent que pensa d'una manera i gent que pensa diferent. Però els qui no us agrada heu de saber que si es fa tanta, tanta pasta és perquè s'ho mira molta gent, molta. I si s'ho mira tanta gent deu ser per alguna cosa, no? De fet, no fem res que no sigui natural. És gent fent el que faria a casa seva, cardar, res més. No hi ha res de dolent en això, oi? Jo és que no hi

veig res de dolent, sincerament. Tot i que tothom és lliure de viure com vulgui i de veure les pel·lícules que vulgui, és clar.

Pausa breu.

Sé que més d'un pensa: «Doncs jo no he vist cap pel·li d'aquest paio.» I deu tenir raó. «Aquest ha vingut aquí a fanfarronejar que és una estrella del porno.» No, no, no.

Riu.

Em dedico al porno, però no sóc una estrella del porno. Jo faig càstings. M'explico. No tothom pot fer porno, no pots agafar la primera paia que et ve i posar-te a enregistrar una escena sense més ni més. Hi ha gent que no és prou... guapa, per una part... però em refereixo sobretot a... atrevida, sabeu que vull dir, no? Hi ha gent que fins que no hi has cardat no saps fins a quin punt és capaç de fer certes coses. De boca, tothom s'atreveix a tot, però quan arriba l'hora de la veritat és diferent. I és una feina important, que cal fer, i jo la feia. Me n'anava a l'Europa de l'est, a Budapest o Praga, per exemple, i em passava dues o tres setmanes fent càstings. Els faig unes fotos, comprovo que tinguin uns mínims, no triem cap vaca, treballa en una companyia molt selecta... I me les cardava. Creieu-me, encara no he trobat cap paia que m'hi hagi posat entrebancs, us ho juro, mai. De vegades et fa la sensació que podries agafar la primera paia que trobes al carrer per Budapest, pujar-la dalt del pis i cardar-te-la. És increïble fins a quin punt hi ha dones i dones que volen fer porno. I són guapes, eh? Em podeu creure. Després aquest material se'l mirava el Mario, el meu cap, i si li agradava una paia li trucava i venia aquí a fer una pel·li. Per elles és com que et truquin de Hollywood, de debò. A més, em sentia... afortunat fent això, de debò. I no tan sols perquè hi podia cardar de totes les maneres possibles, sinó perquè era conscient que els podia donar una gran oportunitat a la vida, que podia salvar-les de l'atur del país, que és terrible, o d'una família que les putejava... Jo que sé. Sentia... potser us sonarà cursi, però és veritat... sentia amor fent-ho, de debò. Tant per part d'elles com per part meua. Suposo que torneu a pensar que fanfarronejo, oi?

Riu.

Creo que no havia estat tan sincer en tota la meua vida. Vosaltres també ho heu estat amb mi, de manera que crec que és just que jo també ho sigui. Segur que us deveu preguntar: «I aquest paio què fa a casa seva?» «Té una dona i dos nens esperant-lo després de les seves excursions sexuals a Praga?» No pot ser, oi? Doncs sí, al·lucineu, tenia una xicota, la Tània. La majoria de la gent del porno acaba sortint amb actrius,

Theatertreffen, un dels festivals més destacats d'Alemanya. A partir d'aquí, el nom d'Esteve Soler i la seva obra són sol·licitats arreu del món

La Institució de les Lletres Catalanes ha inclòs la trilogia entre els 101 textos

de més difusió internacional de la història de la llengua catalana.

Amb mirada cínica i indignada, però divertida, Esteve Soler, dramaturg format a l'Institut del Teatre i la Sala Beckett, on dona classes d'escriptura

dramàtica, posa en el punt de mira els llocs comuns que impregnen la visió del món contemporani.

“Soler –diu Fernández Gíua– en capgira els sentits, hi col·loca una màscara de deformitat i comicitat, per portar-

productores o així... Dones que també estan en el porno. És normal, no volen que ningú els qüestionï què fan a la feina. Ho deia abans, hi ha gent que no li agraden aquestes coses... Què hi farem...

Pausa breu.

Vaig conèixer la Tània en una discoteca de València. Jo hi passava les vacances amb uns amics, uns amics que no tenen res a veure amb el porno, i un d'ells tenia una amiga de la seva germana que... Total, que me la van presentar.

Rebufa.

Estava boníssima, era preciosa i, a més, es veia que era legal, vaja, que és legal. Allò que en diríem una bona nana, una paia de qui et pots refiar, que no et clavarà un punyal a l'esquena.

Pausa breu.

I vam connectar. Des d'aquell mateix dia ja vam carregar com bèsties. Jo tinc una certa experiència en el tema, no? I l'aprofito. Per fer aquesta feina has de tenir unes certes qualitats. No és per presumir, però algú que es dedica a això no es pot escórrer en qualsevol moment i has de poder-ho fer tantes vegades com calgui. Total, que tots dos portàvem un somriure d'orella a orella tot el dia. La Tània estava contenta, fins i tot alguna cosa més que contenta. Recordo que tot el dia anava cantant cançons. Quan cardàvem li agradava posar un disc de balades i quan me n'adonava podia sentir que cada cop que movia el cul seguia el ritme lent de la cançó. Sobretot posava una recopilació que es deia... «Noches de blanco satén»? Us sona? El primer tema era «Without you» de Nilsson. És una d'aquestes típiques cançons melindroses...

La taral-leja.

Llavors vaig pensar: «Òstia, és una d'aquestes ties...» Ella creia que després de passar per moltes parelles incorrectes a la vida, de vegades et trobaves amb la teva mitja taronja, que tenia a veure amb la justícia poètica. Deia aquesta mena de coses. «Justícia poètica». I va ser en aquell moment quan vaig pensar això que vosaltres ja veieu a venir de fa estona. «I com li dius que tu et dediques a fer càstings porno?»

Riu.

Vaig decidir d'enganyar-me i vaig pensar que era una aven-

tura d'uns quants dies i que no calia dir-li res per no... per no... no sé... vaig pensar que no calia.

Pausa breu.

No sé si tot plegat hauria estat diferent si li ho hagués dit.

Pausa breu.

No, de fet, sé segur que no hauria estat diferent si li ho hagués dit. Ella es pensava que feia de comercial per a una empresa d'informàtica i ja està. Anàvem tirant. Cadascú a casa seva i ens trobàvem quan podíem, els caps de setmana sobretot. Recordo que una vegada vaig treure-li el tema del porno, allò, com qui no vol la cosa... Èrem a la platja posant-nos calents amb una conversa una mica pujada de to i li vaig dir «Has vist mai cap pel·li porno? I em va dir que sí, que un cop n'havia trobada una que tenia amagada el seu germà i que se la va mirar tota. Això de mirar-se-les senceres només ho fan les dones, però vaja... Nosaltres amb una estona en tenim prou. Em va explicar que fins i tot s'havia masturbat mentre se la mirava. Per provar-ho, deia.

Pausa breu.

El porno, us pot agradar o no, però té una funció... social... de debò. Heu pensat en la mà de gent que aniria fent morros pel món si no se la pogués pelar de tant en tant mirant com els altres foten un clau davant seu? Algun dia regalaran porno als ambulatoris, el receptaran els metges per treure tota mena d'obsessions i traumes.

El porno és bo. Quan m'escorro a la cara d'una paia i ella em somriu és com si s'il·luminés el món. Sento tanta gratitud, sento una satisfacció afegida, una satisfacció total. No sé si ho sabeu, però les escenes porno acostumen a acabar sempre d'aquesta manera, un home escorrent-se a la cara d'una dona, o de dues, o de les que siguin. És una convenció, sempre es fa d'aquesta manera. Els homes sabem que quan t'escorres a la cara d'una noia és molt més satisfactori. No em pregunteu per què, però és així, és cultural o una cosa d'aquestes. Els homes de la sala em podrien donar la raó ara mateix. Et sents millor i per això les escenes sempre acaben així.

Pausa.

El pitjor dia de la meua vida va culminar quan vaig arribar a casa i vaig veure que la Tània no havia arribat. Vaig pensar «Òstia, ara no, ara no...» Jo venia precisament del metge i no la vaig trobar a casa, com havíem continua a la pàg. 52 >>>

Dani Arrébola interpreta el monòleg de *Contra l'amor*, a *La Seca*.

nos a fer-nos preguntes lliures de prejudicis sobre què entenem, individualment i com a col·lectiu, per progrés, amor, democràcia...".

Contra l'amor (7 obretes burlesques) és una comèdia agredolça. Les set

escenes còmiques i terrorífiques evidencien fins a quin punt la societat de consum ens ha intoxicat. *Contra el progrés* (7 obretes surrealistes) barreja humor i horror, mort i comèdia. I *Contra la democràcia* (7 obretes de

'Grand Guignol'), premi Serra d'Or, es presenta com a text subversiu, entre la paradoxa i el que és emotiu, bo i qüestionant el que sembla segur i fiable.

La setmana passada, l'autor va recollir a Caen el Prix Godot des Lycéens

ve de la pàg. 51 >>> acordat. Vaig començar a trucar-li i no hi havia manera. Havia restringit les meves trucades. Van passar dies i vaig poder arribar a parlar amb la seva germana, que em va dir que la Tània no volia tornar a veure'm mai més, sense cap més explicació. Immediatament vaig pensar que havia rebuscat entre les meves coses i que havia trobat alguna pel·li, però era impossible perquè jo sempre les tenia enregistrades a l'ordinador en un arxiu amb contrasenya, de manera que no podia ser. Res d'allò que feia jo no era públic.

Pausa breu.

O això em pensava. Unes setmanes abans, el Mario va decidir, sense dir-m'ho, de comercialitzar un vídeo recopilatori amb la part final dels meus càstings. I en alguna se'm veia, poc, però se'm veia. M'imagino que algú em va veure i li ho va dir o que em va reconèixer ella mateixa i va decidir de deixar-me. Va deixar-me per això? No ho sé. Tinc por de preguntar-li-ho. No és tan monstruós allò que feia, oi? Ella mateixa havia reconegut veure'n alguna, de pel·li porno, no?

Home demostra estar emocionalment exhaust.

Des que em van diagnosticar el càncer de testicles només us he tingut a vosaltres, les vostres reunions, per superar-ho. Tinc por de dir-li que ja no en tinc, que només tinc un parell de pilotetes de plàstic que em van posar en l'operació i tinc

por que em digui a continuació que m'ho mereixo. Tinc por que em digui que la culpa és meva, que em mereixo tot això que m'ha passat, quedar-me sense feina, sense pilotes, sense ella. Que va ser justícia poètica o una cosa d'aquestes. No suportaria que em digués això: que va ser justícia poètica. Però no sé què hauria de fer. Hauria de continuar trucant? Digueu-me.

Pausa breu.

No és que us ho preguntí directament, però... és que... no sé què... en fi, de segur que teniu problemes que són pitjors... però... no ho sé...

Somriu.

Valdrà més que me'n vagi. Disculpeu si avui no em quedo a escoltar els altres. És que... Bé... em sembla que... Avui no podria... No ho sé. Ens veiem un altre dia, d'acord?

Home marxa.

Gràcies per haver vingut.

Dins el mateix teatre de la primera escena veiem en un televisor els darrers instants de tots els càstings del protagonista, quan s'escorre a la cara de les actrius. Mentrestant, sona el tema «Without you», de Nilsson. El vídeo té la mateixa durada que la cançó (3 minuts i 15 segons). Després s'encenen els llums.

Final.

Esteve Soler ha rebut a Caen el premi Godot dels Liceus per 'Contra el progrés'

per *Contra el progrés*, convocat per la Universitat de Caen i el Panta-théâtre. El voten els estudiants dels instituts de la Baixa Normandia. Cada classe impli-

cada rep a principi d'any una selecció de sis textos feta pel Panta-théâtre, i el seu vot es confronta amb els de les altres classes. El text de Soler va ser girat al francès per Alice Denoyers (Treguier, Bretanya, 1974), traductora professional que viu a Tremp des del 1996.

Esteve Soler va estrenar *Contra l'amor*, a Terrassa, el mes d'abril, després d'haver-se vist a Ginebra i Atenes. L'havia escrit en segon lloc, abans de *Contra la democràcia* i després de *Contra el progrés*, estrenades a la Sala Beckett de Barcelona. Darrerament, la

trilogia ha estat representada en italià al Festival Quartieri dell'Arte de Roma, dirigida per Fernández Giua.

El 2 de juny, *Contra el progrés* s'estrena al Theater Heilbronn d'Alemanya. Aquell mes, el muntatge de *Contra la democràcia* es presenta en el Festival Internacional de Teatre de Sibiu, a Romania, i el de *Contra l'amor* s'estrena al Teatrul National de Targu-Mures, també a Romania. I tot això només sembla el començament.

Lluís Bonada

3i4 AMB LA POESIA

Edicions Tres i Quatre / València

3i4

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.com

